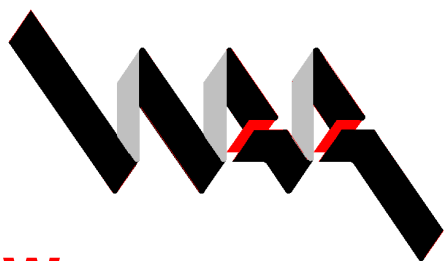

Jaarstukken 2017

Gemeenschappelijke Regeling WAA

Werkvoorzieningschap

Aanvullende

Arbeid Venlo e.o.

Edisonstraat 8
5928 PG Venlo
Tel.: 077-3898383
Fax: 077-3872088

E-mail: info@waagroep.nl

Venlo, 15 juni 2018

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 15 juni 2018

A handwritten signature in blue ink, appearing to be a stylized 'f' or similar character, located at the bottom right of the page.

JAARSTUKKEN

2017

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING WAA

**WAA Venlo e.o.
Edisonstraat 8
5928 PG Venlo
Tel.: 077-3898383
Fax: 077-3872088
E-mail : info@waagroep.nl**

Inhoudsopgave

1. Jaarverslag	7
1.1 Programmaverantwoording	10
1.1.1 Doelstelling van WAA	10
1.1.2 Algemene ontwikkelingen op bestuurlijk niveau	10
1.1.3 Beleidsvisie van het bestuur	10
1.1.4 Ontwikkelingen ten aanzien van de Gemeenschappelijke Regeling	12
1.1.5 Ontwikkelingen in de Wsw	12
1.1.6 Programma sociale werkvoorziening	13
1.1.6.1 Algemeen	13
1.1.6.2 Sociaal beleid	14
1.1.6.3 Financieel beleid	16
1.1.7 Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid	16
1.1.8 Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening	18
1.2 Paragrafen	19
1.2.1 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing	19
1.2.1.1 Risico's voor het Schap als publiekrechtelijke organisatie	19
1.2.1.2 Bedrijfsrisico's vanuit het ondernemerschap	21
1.2.2 Onderhoud kapitaalgoederen	22
1.2.3 Financiering	22
1.2.4 Verbonden partijen	24
1.2.5 Grondbeleid	24
1.2.6 Bedrijfsvoering	24
2. Jaarrekening 2017	26
2.1 Balans per 31 december	27
2.2 Overzicht van baten en lasten	30
2.3 Toelichtingen	31
2.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	31
2.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2017	33
2.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten	36
2.3.4 Overige gegevens	39
2.3.4.1 Gebeurtenissen na balansdatum	39
3. Bijlagen	40
3.1 Sisa	40
3.2 Kengetallen	40
3.3 Overzicht verdeling reguliere gemeentelijke bijdragen 2017	41
3.4 Voorstel resultaatbestemming	41
3.5 Controleverklaring	42

1. Jaarverslag

Voor u ligt de jaarrekening 2017 van de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningsschap Aanvullende Arbeid Venlo en omstreken (hierna te noemen het Schap). Deze jaarrekening is opgemaakt conform de verplichte verslaggevingsvoorschriften voor een Gemeenschappelijke Regeling zoals verwoord in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Per 1-1-2015 is de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) opgegaan in de Participatiewet als één van de oude, gesloten regelingen waaronder mensen met een (dreigend) grote afstand tot de arbeidsmarkt, die tót 1-1-2015 in de Wsw zaten, passende arbeid blijft geboden. Dit dan onder de grote paraplu van de Participatiewet maar met behoud en in achtneming van de t/m 2014 geldende, specifieke Wsw wet- en regelgeving en onder Wsw (arbeids-)condities. De Wsw is en blijft derhalve bestaan als aparte regeling binnen de Participatiewet die vanaf 1-1-2015 gesloten is voor nieuwe instroom en derhalve vanaf 2015 geleidelijk en via natuurlijk verloop wordt afgebouwd. In de Participatiewet staat het werken naar vermogen en draagkracht in een zo regulier mogelijke omgeving centraal. Dit sluit onveranderd en naadloos aan op de beweging "van binnen naar buiten" die WAA al langer volgt en vooralsnog ook blijft volgen. Evenals in 2016 was ook in 2017 de Participatiewet voor het Schap - als regievoerder voor de Wsw voor haar deelnemende gemeenten - en in haar verlengde de uitvoeringsorganisatie WAA groep nv, volledig van toepassing.

Vanaf 2013 is de kern van de strategische koers voor het Schap en haar uitvoeringsorganisatie: WAA dient te worden omgevormd van een "commercieel gerichte, brede uitvoeringsorganisatie voor de hele onderkant van de arbeidsmarkt met diverse eigen activiteiten in eigen beheer" naar een "sociaal duurzaam detacheringsbedrijf voor sec Wsw-ers dat middels diverse vormen van detacheringen mensen plaatst bij reguliere bedrijven". De visie en missie van het Schap en WAA groep nv is erop gericht om al haar mensen met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt zo veel als mogelijk aan de slag te laten gaan in een zo regulier mogelijke arbeidsomgeving, rekening houdend met de mogelijkheden en onmogelijkheden van cliënten.

Een koers die medio 2016, in lijn met de ingezette beweging "van binnen naar buiten", nader aangescherpt is met een tweetal toevoegingen:

- Met ingang van 1-1-2018 worden gemeenten zélf en direct volledig verantwoordelijk voor het bieden van passende arbeid voor de groep Wsw-ers die naar verwachting (blijvend) aangewezen (zullen) zijn op intern beschut werk en een loonwaarde hebben tot maximaal 40%. Het voornemen van de gemeenten is onder hun regie en directe verantwoordelijkheid voor deze groep beschermde werkplekken in de eigen woonbuurt van deze mensen te realiseren via zgn. Werken in buurtenconcepten. Voor WAA betekent dit dat onder meer dat afscheid zal worden genomen van de eigen montage- en assemblageactiviteiten.
- De overige Wsw-ers die na 1-1-2018 onder regie en directe verantwoordelijkheid van WAA blijven vallen en die bereid en in staat zijn in een reguliere omgeving – al dan niet onder WAA-begeleiding – aan de slag te gaan, worden geleidelijk en geconditioneerd verder geplaatst bij reguliere werkgevers. WAA ontwikkelt zich derhalve door tot het beoogde sociale duurzame detachingsbedrijf voor de Wsw.

Eind 2017 zijn reeds in 2016 opgemerkte maar in 2017 verdergaande ontwikkelingen op zowel landelijk, regionaal als breed gemeentelijk niveau maar m.n. ook nieuwe ontwikkelingen en inzichten binnen het sociale domein van deelnemende gemeenten zelf, aanleiding voor de gemeente Venlo de ingezette koers van haar gemeenschappelijke Regeling WAA kritisch tegen het licht te houden. Hierbij is, in het licht van de verdere doorontwikkeling van WAA, niet inhoudelijk maar meer richting (bestuurlijke) positionering, structuur en verdere (operationele) aansluiting van de WAA organisaties op het gemeentelijke sociale domein ingezoomd. Middels een bestuurlijke verkenning zijn diverse opties en posities van WAA ten opzichte van deelnemende gemeenten en in relatie tot toekomstige (door)ontwikkelingen, nader onderzocht en beoordeeld op hun merites. Een proces dat eind 2017 geleid heeft tot een eerste verkennend onderzoek door de gemeente Venlo. Een proces dat in 2018 verder vorm en inhoud zal gaan krijgen en dat van groot belang is voor de bestuurlijke positionering en verdere inbedding van de Wsw respectievelijk WAA binnen zowel de Participatiewet als de 3D's. Medio 2018 zal dit proces naar verwachting zijn afgerond waarna het Schap en in haar verlengde WAA groep nv zich vervolgens verder zullen gaan bewegen richting een nieuwe toekomst. Een toekomst met de nodige nieuwe uitdagingen maar ook een proces dat WAA met verve en met vertrouwen verder oppakt!

Als verlengstuk van uitvoering van de huidige koers, zoals concreet vertaald in het strategische koersdocument "Samen Anders!", worden vanaf 2014 eigen activiteiten van WAA groep nv gecontroleerd en geconditioneerd afgestoten en "naar de markt gebracht". In 2015 is in dit kader al afscheid genomen van de WMO-Hulpmiddelenverstrekking, in 2016 is vervolgens afscheid genomen van eigen Postbezorgingsactiviteiten en een deel Groenwerkzaamheden en in 2017 zijn de eigen Kringloop- en een verder deel van de Groenactiviteiten vervreemd. De resterende eigen productie- en dienstverleningsactiviteiten, zoals het laatste deel van de Groenactiviteiten en de eigen Schoonmaak-, Kwekerij- en eigen archief- en scanningsactiviteiten, zullen in 2018 worden vervreemd. Eind 2018 zijn dan alle eigen bedrijfsactiviteiten van WAA vervreemd, is de in 2014 ingezette koers afgerond en staat WAA synoniem voor een sociaal duurzaam detacheringsbedrijf voor Wsw-ers met een loonwaarde van 40% of meer uit de deelnemende gemeenten. Bij alle vervreemdingen zijn en zullen hierbij betrokken medewerkers in alle gevallen zoveel als mogelijk het werk volgen. WAA richt zich dan nog alleen op het plaatsen van haar Wsw-medewerkers in een zo regulier mogelijke arbeidsomgeving.

De gehele beweging van WAA in combinatie met de krimp van de organisatie gaat gepaard met transitie- en frictiekosten. Vanaf oktober 2015 zijn deze middelen ondergebracht in een aparte bestemmingsreserve bij het Schap. Jaarlijks wordt de aard en omvang van deze reserve herijkt.

Zoals in 2015 en 2016 al aangegeven heeft het Rijk de invoering van de Participatiewet gepaard laten gaan met een korting op de rijksmiddelen voor het hele sociale domein inclusief de Wsw. Al vanaf 2015 heeft deze korting geresulteerd in een forse budgettaire druk bij het Schap. Een druk die in 2016 en 2017 verder is opgelopen en bij ongewijzigd Rijksbeleid verder jaarlijks blijft oplopen tot en met 2020, en ook daarna zijn effect heeft.

Los van bovenstaande ontwikkelingen is het Schap, en in haar verlengde haar 100% dochter en Wsw-uitvoeringsorganisatie WAA groep nv, er ook in 2017 weer in geslaagd haar doelen op sociaal, operationeel en financieel gebied te realiseren.

- Sociaal

Op sociaal gebied is eenieder die is aangewezen op passende arbeid vanuit de Wsw binnen de gestelde kaders en taakstellingen in 2017 geplaatst in een voor hem/haar zo passend mogelijke werkplek. De totale Wsw-bezetting van het Schap is in 2017, door het sluiten van de regeling en het wegvallen van de instroom Wsw vanaf 1-1-2015, gedaald van gemiddeld 819 arbeidsjaren in 2015 naar 774 arbeidsjaren in 2016 naar 740 arbeidsjaren in 2017. De Wsw-bezetting zal naar verwachting vanaf 2018 verder afnemen met gemiddeld 30 tot 40 arbeidsjaren per jaar.

- Operationeel

Evenals voorgaande jaren was in 2017 in de uitvoering van WAA groep nv sprake van druk op zowel afzet als omzet. Met name voor de industriële en facilitaire activiteiten van WAA is er oplopende druk door een toename van concurrentie in combinatie met een – als gevolg van de beweging "van binnen naar buiten" – zowel kwalitatieve en kwantitatieve krimp van de Wsw-bezetting waarvoor deze activiteiten passend zijn. Daar waar mogelijk zijn andere doelgroepen vanuit de Participatiewet ingezet om met name bij de facilitaire activiteiten de krimp in Wsw-bezetting op te vangen. Dit om klanten naar behoren te kunnen blijven bedienen en zo het werk, de klanten en de orders voor de brede doelgroep vanuit een breed gemeentelijk perspectief gezien, te behouden. De zogenaamde buitenactiviteiten bij de uitvoeringsorganisatie WAA groep nv zoals Werken op locatie en Detacheringen, groeien in 2017 maar blijven achter bij de verwachtingen. Begeleid Werken daalt zelfs ten opzichte van vorige jaren. Werkgevers zijn en blijven, ondanks alle maatregelen en impliciete dreigingen t.a.v. quatum c.a. en de verdere groei van het conceptuele denken en doen in het kader M(aatschappelijk) V(erantwoord) O(ndernemen) ondernemen ten spijt, onverminderd nog steeds zeer terughoudend bij het plaatsen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. MVO en een inclusieve arbeidsmarkt zijn nog steeds zaken die helaas (te) veel met de mond en (te) weinig praktisch vorm en inhoud wordt gegeven, bij zowel bedrijven als de overheid als in de gehele samenleving. Een Wet Werk en Zekerheid blijft, ondanks aanpassingen hierop in 2017, een averechts effect hierbij geven.

- Financieel

Ondanks de druk op de afzet en omzet in 2017 zijn zowel het Schap als WAA groep nv er in 2017 wederom in geslaagd het beoogde financiële resultaat te halen. Naast een extra Rijksbijdrage in de vorm van een bonus voor de realisatie van Begeleid werken in vorige jaren en lagere frictiekosten bij het Schap, is dit met name a.g.v. een subsidieresultaat Wsw dat bij WAA groep nv in 2017 beter was dan begroot. T.a.v. het subsidieresultaat Wsw was sprake van minder dan begrote loonkosten a.g.v. lager dan begrote verhogingen voor sociale premies c.a. Het bedrijfsresultaat was iets lager dan begroot; de toegevoegde waarde in 2017 kwam boven begroting uit bij een niveau van exploitatiekosten dat zich, ondanks uitstroom en niet ingevulde vacatures voor regulier personeel, stringente budgetmaatregelen en een prudent investeringsbeleid, iets boven begroot niveau bevond. Dit m.n. door hogere huurkosten voor huisvesting. Dat laatste is een gevolg van een sale en (relatief duurdere) lease back van het bedrijvencomplex van WAA aan de Edisonstraat per medio 2017. De verkoop van dit pand per medio 2017 heeft overigens tot een boekwinst geleid voor het Schap van ongeveer € 1,3 mio. Extra en niet begrote middelen die in 2017 zorgden voor een fors beter resultaat bij het Schap en die ook bij Bestuursbesluit in 2017 direct zijn toegevoegd aan de bestemmingsreserve frictiekosten van het Schap. En extra middelen die hierdoor vanaf medio 2017 zijn geormerkt ter dekking van toekomstige frictiekosten resp. mitigering van (aanvullende) gemeentelijke (frictie)bijdragen vanaf 2018.

De strategie vanaf 2014 om de focus te verleggen van uitbouw en groei naar consolidatie en ombouw van bestaande activiteiten naar externe plaatsingen en naar kostenreducties, heeft ook in 2017, evenals voorgaande jaren, haar vruchten afgeworpen en voor de uitvoeringsorganisatie WAA groep nv, afgezien van de extra huisvestingslasten in 2017, geleid tot een beter operationeel resultaat dan oorspronkelijk begroot.

De financiële exploitatie van het Schap is met een exploitatietekort van € 1.914.000 in 2017 beter dan het begrote tekort van € 3.653.000. De baten zijn € 1.573.000 hoger uitgevallen dan begroot. Dit is met name het gevolg van de reeds genoemde incidentele boekwinst op de verkoop van het onroerend goed aan de Edisonstraat te Venlo van € 1,3 mio maar ook door een hogere Rijksbijdrage Wsw ad € 256.000. Dit als gevolg van een hogere gemiddeld gerealiseerde Wsw-bezetting in arbeidsjaren in 2017 ad 739,74 SE (begroot 737,3 SE) en een ontvangen (PM begrote) bonus voor de realisatie van Begeleid Werken over 2014 ad € 194.000. Tevens is er in 2017 sprake van per saldo lagere lasten ad € 165.000. Dit is een gevolg van enerzijds hogere uitvoerings- en plaatsingskosten (€ 70.000 hoger dan begroot als gevolg van de hogere bezetting dan begroot in arbeidsjaren zoals hiervoor vermeld) maar m.n. overige algemene kosten ad € 238.000 lager dan begroot, dit a.g.v. lagere projectkosten voor Samen Anders!, lagere frictiekosten en lagere kosten voor externe ondersteuning t.b.v. het actualiseren van de koers WAA / modernisering Wsw. Ten opzichte van 2016 is er sprake van een lager exploitatietekort van ongeveer € 1,5 mio. Dit omdat er in 2017 ten opzichte van 2016, naast de eenmalige boekwinst uit verkoop van onroerend goed, sprake is van een lagere bijdrage voor frictiekosten aan WAA groep nv, lagere rentelasten voor hoogrentende langlopende leningen a.g.v. aflossingen hierop in 2016 en 2017 en herfinanciering hiervan via goedkoper rekeningcourantkrediet. De voordelen worden gemitigeerd door ook in 2017 weer oplopende uitvoeringskosten Wsw a.g.v. reguliere loon- en prijsstijgingen én een verdere afname van de Rijksbijdrage per Wsw-arbeidsjaar.

Het exploitatietekort ad € 1.914.000 in 2017 wordt, naast een bijdrage uit bestemmingsreserves ad € 464.000, voor € 3.183.000 gedekt uit gemeentelijke bijdragen. Tevens vindt een toevoeging aan de bestemmingsreserve plaats ad € 1.316.000. Hierna resteert een overschot aan de gemeentelijke bijdragen ad € 416.000. Dit zal conform vigerende bestuurlijke afspraken t.a.v. resultaatbestemming, worden toegevoegd aan de algemene reserve. Conform vigerende bestuursbesluiten zal het vrij beschikbare vermogen per ultimo 2017 van ongeveer € 0,9 mio worden gereserveerd als weerstandsvermogen. Het eind 2017 binnen WAA overall aanwezige weerstandsvermogen, na verwerking van het voorstel t.a.v. resultaatbestemming 2017 voor zowel het Schap als WAA groep nv, bedraagt ca. € 6 mio. Het deel van het weerstandsvermogen boven het minimumniveau van € 3 mio zal in 2018 en 2019 worden ingezet ter mitigering van de gemeentelijke bijdragen. Tot een niveau van € 3 mio zal dit vermogen worden gereserveerd als buffer om de continuïteit van de onderneming te waarborgen.

De transformatie van WAA overall zal komende jaar verder vorm en inhoud krijgen en naar verwachting eind 2018 helemaal afgerond zijn. Het proces zal in de jaren erna zeker een vervolg krijgen. Hoe, wat en waar dat wordt momenteel onderzocht door de gemeente Venlo. Het hele

proces van afronden huidige koers en verkennen van een nieuwe koers zal in 2018, maar zeker ook in de jaren erna, naar verwachting onverminderd een grote impact hebben op zowel operationeel als sociaal en economisch terrein binnen de gehele WAA-organisatie. Er wordt verder ge- en verbouwd, maar de winkel blijft wel open. Ook zal er de komende jaren druk blijven op de financiële exploitatie van WAA; oplopende kortingen op de rijksbijdrage Wsw door het Rijk en een licht verbeterende maar onzekere economische situatie blijven naar verwachting ook voor de komende jaren beeldbepalend. De uitdagingen waar WAA voor staat zijn niet gering maar bieden ook kansen. Kansen die WAA kan maar ook nadrukkelijk wil pakken in het belang van waar het allemaal om gaat: het belang van de mensen die op hen zijn aangewezen voor het hebben van werk.

1.1 Programmaverantwoording

1.1.1 Doelstelling van WAA

De doelstelling van WAA is het - voor en namens de deelnemende gemeenten - als Gemeenschappelijke Regeling uitvoering geven aan de verplichtingen die voortvloeien uit de Participatiewet onderdeel Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) in de regio Venlo tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.

1.1.2 Algemene ontwikkelingen op bestuurlijk niveau

In de Wsw en in de Participatiewet is bepaald dat de regie en uitvoering van de Wsw bij gemeenten ligt. De deelnemende gemeenten van het Schap bepalen in en middels het Schap gemeenschappelijk de koers. Het Schap is het centrale steun- en coördinatiepunt voor de drie deelnemende gemeenten om de Wsw concreet vorm en inhoud te geven. In het verlengde is de 100% deelneming en uitvoeringsorganisatie WAA groep nv, voor en namens het Schap, de integrale uitvoerder voor de Wsw voor de gemeenten Venlo, Beesel en Bergen. Deze uitvoeringsmodaliteit is van kracht tot en met 2018.

In 2015 is, als gevolg van de nieuwe ontwikkelingen voor de uitvoering van de Wsw onder de Participatiewet, een begin gemaakt met een onderzoek naar de toekomstbestendigheid van de huidige governancestructuur van de WAA organisatie in relatie tot de gehele aansturing en uitvoering van de Wsw door zowel het Schap als haar uitvoeringsorganisatie. Hangende de actualisatie van de koers van WAA is dit eind 2015 on hold gezet en in 2017 weer deels opgepakt. In het licht van de laatste ontwikkelingen t.a.v. actualisatie van de koers zal dit project naar verwachting in 2018 weer verder ter hand worden genomen en worden afgerond. In afwachting daarvan wordt voor het Schap (vooralsnog) uitgegaan van een situatie als going concern.

1.1.3 Beleidsvisie van het bestuur

Het beleid van zowel het Schap als haar uitvoeringsorganisatie WAA groep nv is vanaf 2008 onveranderd en primair gericht op het, in opdracht van de deelnemende gemeenten, voor alle personen in de regio Venlo die via Participatiewet/ Wsw op haar zijn aangewezen, passende arbeid te realiseren in een zo veel als mogelijke reguliere arbeidsomgeving.

Het Schap dient haar maatschappelijke doelstelling te realiseren met inachtneming van en in overeenstemming met belangrijke strategische (maatschappelijk aanvaarde) uitgangspunten zoals rechtmatig, doelmatig en integer handelen en op een voor alle participanten transparante wijze verantwoording afleggen over het door haar gevoerde beleid en de resultaten hiervan.

Vanaf medio 2014 is door de gemeenten middels "Samen groeien" de strategische koers voor WAA aangegeven. In lijn met die strategische koers en de in "Samen Groeien" verder aangegeven strategische uitgangspunten door de gemeenten, heeft WAA in 2014 een strategisch beleidsplan "Samen Anders!" vastgesteld waarin concreet is aangegeven op welke wijze concreet invulling gegeven zal worden aan de uitvoering van de strategische koers. Zoals gebruikelijk wordt het strategisch beleid van WAA periodiek in een review door het management, het Bestuur en de Raad van Commissarissen afgezet tegen de nieuwste ontwikkelingen en herijkt. In lijn met de eind 2016 geactualiseerde uitgangspunten en kaders is in 2017 en vooralsnog ook in 2018, onderstaande visie en missie van kracht en vastgesteld:

- Missie: WAA groep voegt waarde toe aan haar opdrachtgevers door de inzet van SW-medewerkers.
- Visie: WAA groep is dé professionele organisator van duurzaam werk voor SW-medewerkers bij reguliere bedrijven in de regio Noord-Limburg.

Visie en missie moeten leiden tot een WAA-organisatie waarin onderstaande strategische items centraal staan:

- Heeft sociaal en financieel renderende strategische allianties en co-creaties met het regionale bedrijfsleven en overheden.
- Realiseert voor haar SW-medewerkers duurzame plaatsingen in groepen bij opdrachtgevers.
- Ambieert samen met haar Sw-medewerkers ontplooiing gericht op maximale loonwaarde.
- Is een proces- en resultaatgerichte organisatie waarin met plezier gewerkt wordt.

De strategische koers is verder vertaald in onderstaande door het Bestuur vastgestelde strategische uitgangspunten en beleidslijnen die vanaf 2017 en verder van belang zijn:

1. Voor de bepaling van de strategische beleidskeuzes van de WAA groep is de uitvoering van de Participatiewet –zowel op regionaal als op lokaal niveau- maatgevend. Het Werkgevers Servicepunt (WSP), bestuurd vanuit het Werkbedrijf en de in het WSP samenwerkende partners, is in deze strategie vanuit (semi-)overheidszijde het regie- en coördinatiecentrum voor de arbeidsmarkt regionale vraagstukken van vraag- en aanbod.
2. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het beschut werk wordt per 1 januari 2018 geheel in handen van de deelnemende gemeenten gelegd. Zij zijn zelf verantwoordelijk voor het aanbod van werkplekken aan SW-medewerkers die woonachtig zijn in hun gemeente. Bij het overdragen van deze verantwoordelijkheid gelden de volgende aspecten:
 - Bij de definitie 'beschut werk' gaat het om SW-medewerkers met een loonwaarde van 40% van minimumloon of lager;
 - De gemeenten kunnen zelf werkplekken organiseren of deze inkopen bij andere organisaties;
 - De SW-medewerkers blijven in dienst bij de WAA-groep die per 1 januari 2018 voor deze groep alleen als pay-roller/HR-dienstverlener optreedt. De WAA groep vraagt voor deze vorm van dienstverlening aan de gemeente een marktconform tarief.

De WAA-groep bouwt haar eigen fysieke voorzieningen als aanbieder van beschut werk per 1 januari 2018 volledig af. Het is van belang om te benadrukken, onder de randvoorwaarde dat dit punt gerealiseerd wordt, dat de WAA-groep zich geheel ombouwt tot een sociaal detachingsbedrijf. De andere activiteiten worden volledig vervreemd dan wel beëindigd. Door de vervreemding van meer hoogwaardig werk naar het vrije bedrijfsleven en de transitie van centraal beschut werk naar decentraal resp. naar Huizen van de Wijk in Venlo en Werk in Buurten in de kernen van Beesel en Bergen, krimpt de WAA-organisatie in de tijd en zal de centrale productie- en dienstenorganisatie geleidelijk worden af- en omgebouwd. De effecten hiervan op de organisatie WAA zijn vertaald in de begrotingen vanaf 2015.

De rechten en plichten van de huidige SW-medewerkers blijven gehandhaafd. Vanuit financieel perspectief is hierbij nog van belang aan te geven dat, omdat vanaf 1 januari 2018 de deelnemende gemeenten (Beesel, Bergen en Venlo) in financiële zin dan volledig zelf verantwoordelijk zijn voor een grote groep Wsw medewerkers en het deel van de huidige verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdrage aan WAA dat gebaseerd is op de aantallen SW-medewerkers van hun gemeenten, vanaf 1 januari 2018 hiermede gecorrigeerd wordt.

3. Bij de uitvoering van de Participatiewet kan het WSP het detacheren van werkzoekenden als instrument inzetten bij de werkgeversdienstverlening. De WAA-groep kan voor de invulling van die detachingsopgave zorgdragen maar zal dit alleen doen op nadrukkelijk verzoek van haar deelnemende gemeenten én na expliciete toestemming van het Bestuur. Primair is en blijft WAA als kerntaak zich richten op het zich verder ontwikkelen van een sociaal detachingsbedrijf voor sec de Wsw-ers.

4. De gemeente Beesel stuurt vanaf medio 2016 in directe zin haar eigen SW-medewerkers 'in het groen' zelf aan. Een optie die de gemeente Venlo begin 2018 ook heeft gekozen. Een dergelijke optie past goed in het bestaande gedachtegoed van 'Samen Groeien/Samen Anders'.

5. Hangende de eventuele herijking van de koers van WAA eind 2017 als follow up van de bestuurlijke verkenning eind 2017 van alternatieven t.a.v. de inrichting en uitvoering van de gehele WAA organisatie in lijn met de laatste actuele ontwikkelingen zoals eerder genoemd, zal er geen verdere formele samenwerking tussen de SW-bedrijven in de arbeidsmarktregio Noord-Limburg (NLW-groep, Intos en WAA-groep) worden verkend. Bedrijfsmatige samenwerking om tot kostenreductie en/of kwaliteitsverbetering te komen, is wel mogelijk.

Naast het tussentijds en periodiek steeds kritisch kijken naar en eventueel tussentijds bijstellen van de visie en missie door de uitvoeringsorganisatie WAA groep nv, is eind 2017 de gehele strategische koers voor de gehele WAA-entiteit door de gemeente Venlo in samenspraak met het Bestuur en de andere deelnemende gemeenten opnieuw tegen het licht van de veranderende interne en externe omstandigheden gehouden. Hierbij is door de gemeente Venlo een nieuwe koers verkend die rekening houdt met de nieuwste stand van zaken op het gebied van wet- en regelgeving rondom arbeidsparticipatie voor de brede doelgroep "mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt" én die past bij de nieuwste strategische, tactische en operationele inzichten en ontwikkelingen t.a.v. het gehele arbeidsmarktbeleid zoals Venlo maar ook de andere in WAA deelnemende gemeenten dat vorm en inhoud wensen te geven voor hun eigen gemeente áls voor de regio Noord-Limburg.

1.1.4 Ontwikkelingen ten aanzien van de Gemeenschappelijke Regeling

In 2017 is o.b.v. bestuurlijke afspraken binnen de gemeente Venlo de bestuurlijke samenstelling van de Gemeenschappelijke Regeling niet gewijzigd ten opzichte van 2016. De invulling van de functies van penningmeester, secretaris en het voorzitterschap van WAA Venlo e.o. zijn vanaf ongeveer medio 2016 hetzelfde bemenst.

Het Bestuur van het Schap bestaat uit;

- een Algemeen Bestuur dat bestaat uit een voorzitter, penningmeester en secretaris die benoemd zijn door, voor en namens de colleges uit de drie in het Schap WAA Venlo e.o. deelnemende gemeenten;
- een Dagelijks Bestuur dat bestaat uit een voorzitter die wordt afgevaardigd uit het algemeen bestuur en twee adviseurs, waarbij de twee adviseurs sec een adviserende stem hebben in het dagelijks bestuur.

De bestuurlijke inrichting voldoet op deze wijze geheel aan alle vigerende bepalingen zoals die in de WGR van kracht zijn.

Zoals al is aangegeven is eind 2013 al door het Bestuur van het Schap onderkend dat de sterk veranderende omgeving rondom de Wsw en het hele sociale domein in combinatie met een andere koers en beleid van WAA overall, andere eisen stelt aan de bestuur- en governancestructuur van de hele organisatie WAA. Een proces dat in 2014 projectmatig is opgepakt, in 2015 on hold is gezet en in 2017 weer deels is opgepakt. Hangende een verdergaande nieuwe actualisatie van de strategische koers en de eind 2017 ingezette verdere verkenning naar een nieuwe, aan de nieuwste inzichten en ontwikkelingen aangepaste, bestuurlijke en operationele constellatie van WAA overall zal dit proces in 2018 verder worden opgepakt en afgerond.

Last but not least: herindeling van gemeenten is momenteel in de regio Noord Limburg geen issue maar het is natuurlijk in de toekomst zeker niet uit te sluiten dat in het Schap deelnemende gemeenten, direct of indirect toch ooit weer betrokken zijn en/of (wederom) worden bij volgende gemeentelijke herindelingen. Herindelingen die direct relevant kunnen zijn voor de bestuurlijke constellatie en/of het directe verzorgingsgebied van WAA Venlo e.o.

1.1.5 Ontwikkelingen in de Wsw

Met ingang van 1-1-2015 is de Wsw opgegaan in een nieuwe, veel meer omvattende Participatiewet. Binnen de Participatiewet wordt de Wsw afgebouwd ten gunste van andere regelingen, doordat er vanaf 1-1-2015 geen instroom in de Wsw meer mogelijk is.

De Participatiewet zorgt voor een sluitende aanpak van alle vraagstukken rondom werk, inkomen en zorg voor mensen die om welke reden dan ook en al dan niet tijdelijk en/of permanent een steuntje in de rug nodig hebben. De wet heeft de gemeenten aangewezen om vanaf 1-1-2015 in gezamenlijkheid binnen een arbeidsregio als de enige, centrale regiehouder en regievoerder voor het hele sociale domein.

De Wsw is onder de Participatiewet zowel inhoudelijk als budgettair één van de onderdelen in de nieuwe wet en kent derhalve geen apart budget meer voor de financiering van de doorlopende verplichtingen uit de Wsw. De Wsw-middelen zijn wel nog apart zichtbaar, maar niet meer apart gealloceerd, en vormen een integraal en niet geoormerkt deel van het totale participatiebudget dat gemeenten ontvangen voor de gehele - sluitende - keten van instrumenten rondom mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Dit past in het doel van de wet die, a) ontschotting van mensen en middelen beoogt, en b) beoogt "meer te doen met minder middelen". In 2014 heeft het Rijk hiervoor eerste stappen, en in de jaren daarna steeds jaarlijks volgende stappen, gezet en het participatiebudget jaarlijks verder verlaagd. Naar verwachting zal deze ontwikkeling zich in 2018 en volgende jaren tot en met 2020 doorzetten en zal het jaarlijks verder invoeren van de nieuwe wet samen blijven gaan met een structureel lagere financiering voor zowel de Wsw als het hele gemeentelijke sociale domein voor een langere termijn.

1.1.6 Programma sociale werkvoorziening

Het Schap kent in zijn begroting en jaarrekening één programma. Dit is het programma Sociale werkvoorziening. Alle processen van het Schap, inclusief alle ondersteunende processen zoals bestuur, financieel en operationeel beheer e.d., zijn gericht op dit programma, zijnde het verzorgen van de uitvoering Wsw voor de deelnemende gemeenten.

1.1.6.1 Algemeen

Vanaf 1-1-2015 is de Wsw opgegaan in de participatiewet en is daarmee zowel inhoudelijk als financieel één van de onderdelen in de nieuwe wet. Ondanks dat de Wsw één geheel is met alle andere arbeidsmarkt-toeleidings-instrumenten binnen een overall en ontschot gemeentelijk budget, zijn in de nieuwe participatiewet veel bepalingen vanuit de oude Wsw één op één doorgezet. Zo worden in de participatiewet wettelijk kaders aangegeven waarbinnen het aandeel van de Wsw in het totale nieuwe budget wordt vastgesteld door het Ministerie van SZW.

Door dit Ministerie wordt aan de hand van op gemeentelijk en landelijk niveau jaarlijks geactualiseerde en op actuariële basis bepaalde blijf- en uitstroomkansen binnen de Wsw het budgetdeel voor de Wsw in het totale landelijke participatiebudget vastgesteld waarna onderstaande variabelen hiervan worden afgeleid:

- Het aantal medewerkers, uitgedrukt in arbeidsjaren (AJ) resp. standaardeenheden (SE), dat landelijk via de sociale werkvoorziening bekostigd wordt;
- Een vast budget per standaardeenheid;
- De "omrekenverhouding" SW-medewerkers, uitgedrukt in Full Time Equivalent (FTE), naar arbeidsjaren resp. standaardeenheden, kenbaar gemaakt aan de afzonderlijke bestuurlijke eenheden middels een uitvoeringsbeschikking. In 2017 is (conform voorgaande jaren) de volgende omrekenfactor vastgesteld:
 - Licht gehandicapt 1,00
 - Middel gehandicapt 1,00
 - Zwaar gehandicapt 1,25

Het Wsw-budgetdeel in het totale participatiebudget wordt jaarlijks op het niveau van de afzonderlijke gemeenten vastgesteld en minimaal 1x per jaar herzien. Elke gemeente heeft zijn eigen budgettoekenning voor de Wsw en hiervan afgeleide taakstelling en is zelf hiervoor verantwoordelijk. Onder- en overbenutting van het Wsw-budgetdeel is dan geheel voor eigen risico en rekening van de gemeente zelf.

Het Schap voert namens de deelnemende gemeenten de Wsw uit en bewaakt met, voor en namens de individuele gemeenten voor hun rekening en risico de Wsw-taakstelling van elke individuele gemeente.

1.1.6.2 Sociaal beleid

Het sociale beleid van het Schap is nader uitgewerkt in onderstaande concrete aspecten waarbij de doelstellingen vertaald zijn in concreet meetbare termen als:

- Een beleid gericht op uitstroom van Wsw-medewerkers naar het reguliere bedrijfsleven, rekening houdend met de individuele wensen en mogelijkheden van eenieder.
- Binnen de zeer beperkte maar toch nog aanwezige, mogelijkheden van het Schap zorgen voor een optimale invulling van de jaarlijks door gemeenten resp. het Rijk aangegeven taakstelling.

Plaatsingen, in- en uitstroom

Het verloop van het aantal geplaatste fte (incl. Begeleid werken) is als volgt:

	2017	2016	2015
Beginstand	739,4	777,9	827,2
Bij: instroom	0,0	0,0	0,0
Bij: toename a.g.v. verhuizingen en wijzigingen van handicapcode	4,1	8,0	4,5
Af: uitstroom naar reguliere arbeid	0,0	0,0	0,0
Af: uitstroom overige	35,5	46,5	53,8
Eindstand	708,0	739,4	777,9

Als gevolg van de m.i.v. 1 januari 2015 in werking getreden Participatiewet vindt, behoudens naadloze overnames c.a. a.g.v. verhuizingen, geen instroom van Wsw meer plaats.

In onderstaande tabel is zichtbaar hoe de doelstelling "van binnen naar buiten", rekening houdend met de moeilijke markt voor externe plaatsingen, per ultimo van het jaar is ingevuld.

Bezetting per werksoort in fte, ultimo boekjaar	2017	%	2016	%	2015	%	2014	%
- Beschut werken intern/in buurten	296	42	327	44	368	47	397	48
- Beschut werken extern	85	12	135	18	200	26	226	27
- Werken op locatie	93	13	85	12	61	8	63	8
- (Indiv. en groeps-) detacheringen	183	26	139	19	89	11	79	10
- Begeleid werken	51	7	53	7	60	8	62	7
Totaal	708	100	739	100	778	100	827	100

Inspanningen van de WAA om mensen "van binnen naar buiten" te plaatsen middels detachering zijn in 2017 wederom succesvol geweest. WAA blijft zich in de komende jaren onverminderd richten op detachering, maar de grenzen beginnen hierbij wel in zicht te komen.

Evenals in voorgaande jaren, heeft ook in 2017 geen door- en uitstroom van cliënten vanuit de Wsw naar reguliere arbeid plaatsgevonden. Werkgevers blijven, na invoering van de Wet Werk en Zekerheid in het achterhoofd, bijzonder huiverig om mensen met een Wsw-achtergrond in vaste dienst te nemen. De hoge risicoperceptie t.a.v. verzuim- en begeleidingskosten op dit punt is en blijft een moeilijk te doorbreken iets bij het vormen van een (voor-)oordeel hiervoor bij reguliere werkgevers. De vraag is of een nieuwe Wet en/of quoteringsregeling i.o. hierin iets verandert. Ook durft de Wsw-er zelf de stap vaak niet aan.

De Wsw-medewerkers die het Schap via WAA groep nv beschut intern geplaatst heeft, hebben gewerkt in de diverse activiteiten zoals Werken in opdracht, Document Services, de Beschutte omgeving intern, Medical Equipment (MEQ), Kwekerij, en bij interne stafafdelingen. De beschutte externe plaatsingen zijn gerealiseerd bij Schoonmaak en Groenvoorziening. Per 1-1-2018 zal dan de Beschutte omgeving intern worden overgedragen aan de gemeenten, zal de Kwekerij als interne beschutte omgeving worden vervreemd en zal het Werken in Opdracht intern worden afgebouwd en omgebouwd naar extern Werken op locatie. Hiermede zal dan de transformatie van WAA naar een sociaal duurzaam detacheringbedrijf voor Wsw-ers zijn afgerond.

Personeelsbezetting Wsw per handicapcategorie:

Gemiddeld	2017		2016		2015	
(Incl. Begeleid werken)	fte	%	fte	%	fte	%
Licht	1,0	0	0,0	0	1,0	0
Matig	653,9	91	686,8	91	725,1	91
Ernstig	67,9	9	70,0	9	74,0	9
Totaal	722,8	100	756,8	100	800,1	100

In bovenstaande tabel is zichtbaar dat het % ernstig gehandicapten, evenals in voorgaande jaren, in 2017 constant is gebleven.

Personeelsbezetting Wsw per leeftijdscategorie:

Ultimo boekjaar	2017		2016		2015	
(Incl. Begeleid werken)	fte	%	fte	%	fte	%
Tot 25 jaar	0,9	0	4,8	1	13,5	2
25 t/m 34 jaar	95,1	13	105,8	14	114,4	15
35 t/m 44 jaar	123,5	18	130,5	18	150,1	19
45 t/m 54 jaar	217,6	31	242,5	33	262,6	34
55 jaar en ouder	270,9	38	255,8	34	237,3	30
Totaal	708,0	100	739,4	100	777,9	100

Het aantal medewerkers Wsw in de oudere leeftijdscategorieën is in 2017 wederom fors gestegen ten opzichte van vorige jaren. Dit a) doordat er geen sprake meer is van instroom en b) door beperkte uitstroom van ouderen uit de Wsw. WAA en de Sw-Nederland vergrijst in een jaarlijks oplopend tempo, waarbij het tempo waarin binnen dit bij WAA en de Sw-Nederland van toepassing is, veel hoger resp. groter is dan in de rest van de samenleving. Met bijna 70% (!) van de werknemers die 45+ zijn en een maatschappelijk sterk verouderde maar wel ook in de vanaf 2016 van toepassing zijnde Wsw-cao, die Wsw-ers nog steeds ongebreideld en ruim faciliteert om bijna volledig doorbetaald in deeltijd te gaan werken middels ruime VUT- en prepensioenregelingen, is vergrijzing een main issue dat bij WAA, evenals bij andere SW bedrijven, dagelijks speelt en een fors effect heeft op de dagelijkse operationele en financiële bedrijfsvoering.

Personeelsbezetting Wsw per gemeente:

Ultimo boekjaar	2017		2016		2015	
(Incl. Begeleid werken)	fte	%	fte	%	fte	%
Beesel	61,9	9	63,5	10	69,8	9
Bergen	89,7	13	93,1	12	95,3	12
Venlo	556,4	78	559,1	75	592,1	76
Totaal uit deelnemende gemeenten	708,0	100	715,7	97	757,2	97
Bij: niet deelnemende gemeenten	0,0	0	23,7	3	20,7	3
Totaal generaal	708,0	100	739,4	100	777,9	100

Als gevolg van het invoeren van de Participatiewet in er vanaf 2015 geen instroom meer in de Wsw. Hierdoor krimpt de Wsw jaarlijks en is over- en onderrealisatie van budget/ taakstelling t.a.v. het Wsw-deel voor gemeenten nadrukkelijk een onvermijdelijk risico. Met name is dit risico aanwezig voor kleinere gemeenten zoals Beesel en Bergen omdat de stuurmiddelen hier beperkter zijn.

Taakstelling Wsw en realisatie

De gemiddelde bezetting Wsw (incl. Begeleid werken) voor de deelnemende gemeenten in 2017 bedroeg 739,74 arbeidsjaren/SE.

Aantal Wsw-ers in Arbeidsjaren/ SE (gemiddeld):	2017	2016	2015
Werkelijk gerealiseerd totaal Schap in boekjaar	739,74	774,29	818,57
-/-aandeel niet deelnemende gemeenten in totaal	0,00	23,74	21,56
= Werkelijk gerealiseerd voor deelnemende gemeenten (A)	739,74	750,55	797,01
Totaal taakstelling in jaar van deelnemende gemeenten	746,03	795,36	834,03
-/- ingevuld door andere Wsw werkvoorzieningsschappen resp. door externen via PGB	4,35	38,69	35,67
= Door WAA in jaar in te vullen taakstelling voor deelnemende gemeenten (B)	741,68	756,67	798,36
Over(+) / onder (-) realisatie (A – B)	-1,94	-6,12	-1,35

Om de tot en met 2016 altijd opspelende landelijke problematiek van interne verrekeningen tussen Schappen, deelnemende en niet-deelnemende gemeenten aan te pakken is vanaf 2017 de wettelijke regeling Wsw aangepast. Vanaf 2017 is, in tegenstelling tot de eerdere jaren, niet meer de woon- maar de werkgemeente financieel verantwoordelijk om uitvoering te geven aan de Wsw voor die Wsw-ers die vanaf 2017 onder haar vleugels en op haar "grondgebied" werkzaam zijn. Er is vanaf 2017 derhalve niet structureel meer sprake van een Wsw bezetting uit zgn. niet deelnemende gemeenten. Aangezien de Wsw-ers uit zgn. niet deelnemende gemeenten per 1-1-2017 werkzaam waren onder de vleugels van het Schap binnen de gemeentegrenzen van de gemeente Venlo, zijn deze Wsw-ers zowel budgettair als qua taakstelling vanaf 1-1-2017 forfaitair ondergebracht bij de gemeente Venlo. Zowel het toegekende Rijksbudget als de bijbehorende verplichtingen en taakstelling voor Venlo zijn met ingang van 1-1-2017 hierop aangepast.

Ook in 2017 is sprake van onderrealisatie waarbij er wel forse verschillen zijn en blijven tussen de gemeenten onderling. Daar waar mogelijk heeft het Schap bijgestuurd maar, zoals al aangegeven, heeft het Schap zeer beperkte mogelijkheden en invloed op de ontwikkeling van de Wsw-bezetting, zowel overall als per individuele gemeente.

Door een stringent verzuimbeleid van WAA is het ziekteverzuim Wsw in 2017 gedaald naar 16,2% (2016: 17,0%). Ondanks deze daling ligt het verzuim nog ruim boven het landelijke gemiddelde voor de SW (2015: 12,5%). Reden om ook na 2017 hierop specifiek extra maatregelen te blijven nemen voor WAA!

1.1.6.3 Financieel beleid

Het jaar 2017 is afgesloten met een lager tekort dan was begroot, vooral a.g.v. een boekwinst ad € 1.316.000 uit hoofde van de verkoop van onroerend goed. Het exploitatietekort ad € 1.914.000 in 2017 wordt, naast een bijdrage uit bestemmingsreserves ad € 463.000, voor € 3.183.000 gedekt uit gemeentelijke bijdragen. Conform bestuursbesluit wordt de genoemde boekwinst toegevoegd aan de bestemmingsreserve. Hierna resteert een overschot op de gemeentelijke bijdragen van € 416.000. Dit wordt conform bestuurlijke besluitvorming toegevoegd aan de algemene reserve.

1.1.7 Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid

Doelmatigheid

Een publiekrechtelijke organisatie als WAA dient bij de uitvoering van haar publieke taak altijd en overal de (overheids-)taken die door de participanten in de regeling bij haar zijn neergelegd, zowel doelmatig als rechtmatig te opereren.

Het is in het kader van doelmatigheid een must dat een uitvoeringsorganisatie al haar taken doelmatig (gericht op maximale doelrealisatie) uitvoert. Doelmatigheid veronderstelt hierbij dat alle toegewezen taken binnen de gestelde kaders adequaat worden uitgevoerd met in achtname van alle vigerende wettelijke kaders en tegen voor deze participanten aanvaardbare kosten.

Doelmatig opereren ten aanzien van haar sociale opdracht betekent voor WAA het maximaal invullen van de taakstelling voor haar gemeenten. Het Schap heeft, evenals in voorgaande jaren, ook in 2017 deze doelmatigheidselementen binnen haar mogelijkheden maximaal ingevuld en derhalve op deze punten doelmatig gehandeld.

Doelmatig opereren in uitvoering betekent voor zowel het Schap als haar uitvoeringsorganisatie WAA groep nv de Wsw uitvoeren voor haar deelnemende gemeenten tegen voor deelnemende gemeenten aanvaardbare kosten en bijdragen. In "Samen Anders!" is dit i.c.m. het nieuwe beleid van WAA financieel vertaald voor de periode 2017-2021. Met name als gevolg van de eerdergenoemde te verwachten forse kortingen op het rijksbudget voor de uitvoering van de Wsw, wordt voor de begrotingsperiode 2017-2021 jaarlijks een gemiddeld tekort bij WAA verwacht van afgerond € 2,5 mio. In de begrotingen t/m 2021 is dit jaarlijkse tekort opgenomen. Dit tekort zal vooralsnog jaarlijks worden gedekt door een (aanvullende) gemeentelijke bijdrage.

Ook in 2017 is onveranderd voor WAA van belang dat in het kader van doelmatigheid en hieraan verbonden kosten en bijdragen onderstaande in "Samen Groeien" en in de geactualiseerde koers bevestigde, verankerde randvoorwaarden in acht worden genomen:

- De werkwijze van het WAA bedrijf moet sober en doelmatig zijn: de uitgaven binnen de overige kosten worden hierop aangepast. Daar waar expertise of andere vormen van ondersteuning noodzakelijk is wordt contact gezocht met de drie deelnemende gemeenten; vacatures zouden dan ook over en weer kunnen worden uitgewisseld;
- WAA dient zo min mogelijk langlopende financiële verplichtingen aan te gaan. Daar waar dit onverhoopt toch aan de orde zou kunnen en moeten zijn vanuit bedrijfsvoering, wordt dit vooraf afgestemd en besloten in samenspraak met de deelnemende gemeenten. Dit om eventuele staartverplichtingen als gevolg van een mogelijke mismatch tussen eisen en wensen van een sterk veranderende WAA-organisatie en kosten uit lopende contracten en investeringen te minimaliseren;
- Binnen de huidige financiële positie van zowel WAA als gemeenten zal een substantieel bedrag inzetbaar worden gemaakt om de beoogde transitie te maken, waardoor de WAA "fit" wordt en een kostenstructuur krijgt die past bij een veranderende maar ook krimpende organisatie. De gehele ombouw en transitie van de entiteit WAA zal gecontroleerd en geconditioneerd gebeuren met oog voor organisatorische en financiële stabiliteit en continuïteit van de organisatie WAA én haar participanten. Inzet van eigen én aparte frictie middelen moet gebeuren rekening houdende met en binnen de bestaande financiële mogelijkheden van zowel WAA als de deelnemende gemeenten en onder genoemde randvoorwaarden.

WAA blijft in dit proces ten aanzien van doelmatigheid jaarlijks streven naar evenwicht tussen doel en de hieraan verbonden kosten en bijdragen, in samenwerking met de deelnemende gemeenten. Doel is om middels een combinatie van mogelijkheden het resultaat op bedrijfsvoering bij de WAA jaarlijks te verhogen en daardoor de kortingen op de rijksbijdrage Wsw op te vangen met als gevolg de gemeentelijke bijdragen te beperken.

Doelmatigheid is en blijft altijd voor WAA van belang en zal intern periodiek worden gemeten en getoetst aan de hand van vooraf benoemde prestatie-indicatoren. Via maandrapportages, jaarrekeningen, begrotingen maar ook kwartaalberichten en maandelijkse dashboards worden periodiek alle voor de sturing en bedrijfsvoering relevante indicatoren op een eenduidige en transparante wijze periodiek aan alle belanghebbenden bij WAA gepresenteerd.

Naast eigen indicatoren wordt doelmatigheid bij het Schap en haar uitvoeringsorganisatie WAA groep nv jaarlijks getoetst door de gerealiseerde doelen en de daarbij behorende kosten voor de uitvoering van de Wsw af te zetten tegen beschikbare branchegegevens. Dit, tezamen met een duidelijke periodieke (interne) verantwoording en toelichting op resultaten en van nature ingebouwde interne en externe controles, zorgt voor een informatieverzorging die de vereiste

(bestuurlijke) transparantie waarborgt. WAA heeft altijd al doelmatigheid hoog in haar vaandel staan en zal op dit punt de ingezette lijn blijven volgen.

Rechtmatigheid

Het afleggen van verantwoording naar alle participanten, transparantie in doen en laten en rechtmatigheid zijn de uitgangspunten voor al het handelen en als zodanig benoemd door WAA.

Omdat het afleggen van verantwoording en transparantie voor WAA altijd al van groot belang was en ook blijft, en het Schap het belang van Sisa en de informatie die hieruit naar voren kwam, onverminderd onderschrijft, zijn – ondanks het ontbreken van een wettelijke verplichting hiervoor – in 2017 wederom de van toepassing zijnde Sisa-gegevens door WAA integraal opgenomen in de jaarstukken.

De accountant geeft middels de controleverklaring aan in hoeverre WAA heeft voldaan aan de eisen van financiële en sociale rechtmatigheid:

- De financiële rechtmatigheid wordt getoetst door te controleren in hoeverre alle uitgaven binnen de kaders van de genoemde wettelijke regelingen vallen **én** of deze passen binnen wettelijke bepalingen voor verslaggeving (gemeentelijke comptabiliteits-voorschriften), financiering (wet FIDO), etc. Vanaf den beginne heeft WAA steeds ruimschoots aan de gestelde rechtmatigheidseisen voldaan en ook in 2017 is dit het geval. WAA blijft ook in de toekomst streven om steeds aan deze eisen te voldoen maar kan geen garantie hiervoor geven. Dit omdat het Rijk jaarlijks wet- en regelgeving aanpast zonder rekening te houden met praktische (on)mogelijkheden. Hierdoor is het risico van subsidiekorting altijd latent aanwezig.
- De sociale rechtmatigheid wordt getoetst door te controleren of WAA heeft voldaan aan de personele eisen zoals die door het Rijk in de Wsw heeft neergelegd.

WAA richt zich vanaf 2014 onverminderd nog sec op de uitvoering van de Wsw. Behoudens de inzet van mensen uit de Participatiewet binnen werkobjecten á la Wsw, zijn geen andere doelgroepen dan Wsw in behandeling bij WAA. De resultaten (i.c. kosten en opbrengsten) die door WAA gegenereerd worden, worden geclassificeerd als publiekrechtelijk. De publieke activiteit van WAA vloeit namelijk per definitie voort uit de Wsw. Mocht er sprake zijn van activiteiten die niet hieraan direct of indirect gerelateerd zijn, worden deze steeds zowel operationeel als financieel nadrukkelijk gescheiden van de Wsw. Op deze wijze voldoet WAA aan de eisen die de Wsw stelt en is de scheiding Wsw - overige activiteiten en public - en private financiering duidelijk verankerd in de (administratieve) organisatie van de gehele WAA-organisatie. De accountant heeft in 2017, wederom, vastgesteld dat ook op dit punt de WAA-organisatie voldoet aan de administratief organisatorische eisen die op dit punt van belang zijn.

1.1.8 Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening

Het dagelijks bestuur stelt u voor de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening vast te stellen.

1.2 Paragrafen

1.2.1 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing

Het bestuur heeft in de bestuursvergadering van 15-9-2010 bepaald dat eventuele toekomstige positieve exploitatiesaldi tot een niveau van € 6,5 miljoen zullen worden gereserveerd en worden toegevoegd aan het vrij beschikbare eigen vermogen van de entiteit WAA in de vorm van algemene reserves. Het vrij beschikbaar vermogen wordt aangemerkt als weerstandvermogen voor de entiteit WAA als geheel (Schap incl. WAA groep nv en andere verbonden (werk)maatschappijen).

Het huidige weerstandvermogen is als volgt:

x €1.000	31-12-2017	31-12-2016
WAA Venlo e.o.	908	492
WAA groep nv *)	5.333	5.233
Totaal	6.241	5.725

*) 2017 volgens voorlopige cijfers

Als gevolg van de vanaf 2014 bijgestelde strategische koers van WAA veranderen jaarlijks zowel de activiteiten als het (bijbehorende) risicoprofiel van WAA groep fundamenteel ten opzichte van de situatie zoals die in 2010 nog aan de orde was. Het eerder bepaalde risicoprofiel en daarbij eerder behorende weerstandvermogensniveau van € 6,5 mio verandert hierdoor ook. Bedrijfsrisico's worden regelmatig gemonitord en het daarbij behorende noodzakelijke weerstandvermogen wordt in kaart gebracht en zo nodig bijgesteld. In 2017 is e.e.a. opnieuw berekend en vastgesteld dat het minimale weerstandvermogen vanaf 2018 € 2 mio is. Het bestuur heeft in 2017, in afwachting van de nieuwe verkenningen rondom de koers van WAA en de mogelijke gevolgen hiervan op de exploitatie en het risicoprofiel van WAA, besloten uit voorzichtigheid de tot en met 2106 geldende grens voor het minimale weerstandvermogen van € 3 mio vooralsnog ook in 2017 te handhaven. Een eventuele verlaging hiervan tot € 2 mio is aan de orde als er meer zicht komt op de gevolgen van de eind 2017 lopende verkenning resp. een koersbijstelling voor WAA voor de periode 2018-2022. De verwachting is dat in de huidige situatie en gedurende de transitieperiode een vermogensniveau van € 3 mio overall voldoende is om de eerste risico's binnen WAA zelf te kunnen opvangen. De deelnemende gemeenten zijn zich ervan bewust en zijn bereid bij grotere calamiteiten bij te (moeten) springen.

Onderstaand een overzicht van de kengetallen zoals genoemd in art. 11 van BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten):

Jaarrekening 2017	Verloop van de kengetallen		
	Werkelijk 2017	1e begr. wijz. 2017	Werkelijk 2016
Netto schuldquote	-21%	-7%	-8%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	2%	18%	15%
Solvabiliteitsrisico	44%	25%	27%
Structurele exploitatieruimte	5%	-2%	0%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De netto schuldquote is in 2017 verbeterd t.o.v. 2016 en t.o.v. de begrotingswijziging 2017 a.g.v. een positief, resp. een beter dan begroot resultaat in 2017, m.n. door een niet begrote boekwinst op verkoop onroerend goed. Hierdoor nam het eigen vermogen ultimo 2017 toe, waardoor het solvabiliteitsrisico is verbeterd.

Het Schap kent zowel risico's als publiekrechtelijke organisatie als risico's vanuit het ondernemerschap omdat zij volledig aandeelhouder is in de uitvoeringsorganisatie WAA groep nv. De verschillende risico's die het Schap loopt, zijn onderstaand weergegeven.

1.2.1.1 Risico's voor het Schap als publiekrechtelijke organisatie

De risico's die het Schap loopt als publiekrechtelijke organisatie zijn vanaf 2015 oplopende ten opzichte van voorgaande jaren. Meer en meer worden namelijk de financiële risico's voor de uitvoering van de Wsw a.g.v. de reeds lopende maar ook verder aangekondigde Rijksbezuinigingen voor de komende jaren, vanuit het Rijk naar de SW bedrijven resp. in haar deelnemende gemeenten

verlegd. In combinatie met de verdere uitrol van de Participatiewet, drukt dit een forse stempel op de toekomstige vorm, inhoud en financiering van de Wsw.

Vanaf 2014 heeft het Bestuur van WAA Venlo e.o. middels "Samen Groeien" en in het verlengde hiervan "Samen Anders!" nadrukkelijk een financieel kader voor WAA bepaald. Hierin is aangegeven dat er in financiële zin een sterke verbetering van het bedrijfsresultaat vanaf 2015 t/m 2020 moet worden gerealiseerd om het effect van de oplopende kortingen op de rijksbijdrage Wsw vanaf 2015 te dempen. Al vanaf 2015 wordt deze koers van WAA jaarlijks herijkt. Zoals al aangegeven is begin 2018 de volgende stap in dit kader gezet en zullen eind 2018 alle geplande vervreemdingstrajecten incl. de vervreemding van Wsw Beschut naar gemeenten zijn afgerond. Ondanks dat grotendeels wel duidelijk is wat het financiële effect zal zijn van de herijking van de koers, blijft het evident dat het niet geheel of gedeeltelijk slagen van deze aanvullende maatregelen direct een effect zal hebben op de exploitatie van zowel WAA groep nv als WAA Venlo e.o., en inherent hieraan is dit een financieel risico voor WAA Venlo e.o.

1. Risico's uit hoofde van de Wsw

De grootste opbrengstpost voor WAA blijft bestaan uit vergoedingen voor uitvoering van de Wsw die door de centrale rijksoverheid wordt vastgesteld. Zeker in het licht van de reeds aangekondigde rijksbezuinigingen op het Wsw-deelbudget voor de periode 2015-2020 is een forse korting op de rijksbijdrage Wsw meer een gegeven en meer dan een risico. Het is echter zeker niet uit te sluiten dat de rijksbezuinigingen op de Wsw en het hele terrein van gesubsidieerde arbeid verder zullen gaan dan tot nu toe is aangenomen. Dit is nadrukkelijk een risico voor zowel WAA als haar deelnemende gemeenten!

Daarnaast is en blijft het een gegeven dat de rijksvergoedingen worden bepaald in een landelijke, politieke omgeving die veranderlijk is en waar maatschappelijke waarden vaker prevaleren boven bedrijfseconomische rationaliteit. Ook dit is een risico.

Het zal duidelijk zijn dat alle veranderingen in de inhoud, vorm en structuur rondom de uitvoering van de Wsw over de volle breedte zowel uitvoerings- als financiële risico's met zich mee kan brengen. "Uitloop- en inloop-" resp. transformatierisico's die er kunnen zijn in de ver- en ombouwfase bij bestaande modaliteiten maar ook nieuwe risico's die nu nog niet of nauwelijks onderkend zijn maar in de (nabije) toekomst manifest kunnen worden in nieuwe werkwijzen en/of structuren en uitvoeringsmodaliteiten.

Daarnaast is in de Participatiewet aangegeven dat de Wsw vanaf 2015 geen instroom meer zal kennen en derhalve zal deze regeling worden afgebouwd. Door de afbouw van de Wsw krimpt de Wsw-bezetting van het Schap waardoor huidige schaalvoordelen in de uitvoering teruglopen en zelfs geheel of gedeeltelijk wegvallen waardoor de exploitatie van het Schap en/of haar uitvoeringsorganisatie WAA groep nv onder druk komt te staan. Vanaf 2018 is dit al zichtbaar en in 2019 loopt dit zgn. negatieve economy of scale effect verder op. In deze begroting wordt hier rekening mee gehouden maar het is niet mogelijk alle effecten hiervan exact voor alle toekomstige jaren in te schatten. Hierdoor is en blijft dit altijd een risico.

2. Risico's naar aanleiding van gemeentelijke herindeling

Het herindelingsproces in de regio Noord-Limburg is voorlopig niet aan de orde maar daarom niet minder belangrijk. Dit proces is direct van belang voor WAA omdat een mogelijke verkleining van het Wsw-verzorgingsgebied kan leiden tot een geringer gemeentelijk draagvlak via een lager aanbod van SW-geïndiceerd personeel. Hierdoor kan de bedrijfsvoering (nog) sterker onder druk komen te staan terwijl de financiële draagkracht onder de onderneming WAA kleiner wordt. Hierdoor kunnen in de toekomst activiteiten onder druk komen te staan. De risico's voor WAA vanuit deze optiek zijn bijna niet in te schatten maar daarom niet minder aanwezig.

3. Demografische risico's

Het maatschappelijk probleem van een vergrijzende samenleving gaat vanzelfsprekend niet aan WAA voorbij. Sterker nog: een analyse van het SW-personeelbestand van WAA geeft aan dat deze problematiek zich bij WAA nog veel nadrukkelijker zal manifesteren dan gemiddeld. De gemiddelde

leeftijd van het personeel is in elk opzicht hoger dan het gemiddelde in den lande. Een stijging van de gemiddelde leeftijd gaat gepaard met hogere uitvoeringskosten. Hierbij valt dan onder andere te denken aan hogere loonkosten per fte (meer functie-eindlonen) en hogere prepensioenkosten en vervangingskosten doordat meer gebruik gemaakt wordt van seniorenregelingen c.a.

Op nationaal niveau wordt er steeds nadrukkelijker nagedacht over maar ook gewerkt aan diverse maatregelen om werknemers langer in het arbeidsproces te houden. In de nieuwe Cao voor zowel Wsw- als niet-Wsw-personeel is deze beweging echter slechts mondjesmaat zichtbaar: seniorenregelingen en FPU-achtige modellen worden niet om- en afgebouwd en kennen hele lange uitlooptermijnen voor zittend personeel en stimuleren zo medewerkers eerder om op relatief jonge leeftijd te stoppen met werken dan andersom. Dit omdat deze regelingen nog steeds gepaard gaan met financieel aantrekkelijke voorwaarden voor de medewerkers. Nog los van het sterk kostenverhogende effect van deze maatregelen voor de individuele bedrijven, zal duidelijk zijn dat bovenstaande ontwikkelingen een risico vormen voor de bedrijfsvoering van WAA.

4. Fiscale risico's

Vanaf 2016 is een breed en integraal vennootschapsbelastingmodel voor publiekrechtelijke organisaties van toepassing. Alle activiteiten die via het principe van volkomen concurrentie in een reguliere marktomgeving opereren, worden hierbij vanaf 2016 belast met vennootschapsbelasting (Vpb). Hierbij maakt het dan niet uit of e.e.a. vanuit het privaatrechtelijke of publiekrechtelijk regime is georganiseerd; het doel i.c.m. de aard van de activiteiten is dan bepalend voor de belastingplicht. WAA als Gemeenschappelijke Regeling en als overheids-nv met haar werkactiviteiten valt onder de bepalingen van de nieuwe Wet Vpb. In deze nieuwe wet zijn diverse vrijstellingen opgenomen o.a. voor zgn. Wsw-uitvoerders. WAA heeft in de Wet "Vpb voor overheidsbedrijven" als uitvoerder van een hogere overheidsopdracht, zijnde uitvoering Wsw en zonder winstoogmerk, geopteerd voor deze formele en materiële vrijstelling in de nieuwe wet. Een vrijstelling die eind 2017 ook formeel door de Belastingdienst is goedgekeurd en bevestigd. Maar ondanks dat e.e.a. is uitgekristalliseerd en formeel is goedgekeurd, is het altijd maar de vraag of dit ook in de toekomst zo blijft. De hele wet- en regelgeving op dit terrein is nl. nog steeds volop in beweging. Hierdoor loopt WAA (en haar deelnemende gemeenten) het risico dat in de toekomst toch ooit mogelijke overschotten van het Schap en WAA groep nv worden 'afgeroomd' met vennootschapsbelasting.

5. Financieringsrisico's

In de wet FIDO (Financiering Decentrale Overheid) is onder andere opgenomen dat gemeenten en gemeenschappelijke regelingen in hun begroting een treasurystatuut moeten opnemen, waarin een uiteenzetting wordt gegeven van de risico's met betrekking tot treasurybeheer. Voor een uiteenzetting van deze risico's wordt verwezen naar de toelichting onder 'Financiering'.

1.2.1.2 Bedrijfsrisico's vanuit het ondernemerschap

Door de juridische splitsing vanaf 1-1-2004 loopt het Schap als Gemeenschappelijke Regeling geen directe risico's uit hoofde van het ondernemerschap. Als 100% aandeelhouder in WAA groep nv loopt het Schap deze risico's natuurlijk wel. Immers, de resultaten van WAA groep nv zullen, via de waardering van de deelneming in de nv, een effect hebben op de resultaten van het Schap. Het risico dat voortvloeit uit het ondernemerschap is altijd iets wat blijft, en is inherent aan de structuur en afzetmarkten waarop WAA groep nv opereert.

Een ander risico vanuit die optiek is het gegeven dat met de afronding van de strategienota Samen Anders! de organisatie WAA nadrukkelijk de beweging van "binnen naar buiten" heeft afgerond en als sociaal duurzaam Sw-detacheringsbedrijf verder gaat. Als door interne of externe (markt-) omstandigheden de invulling van detacheringen en uitplaatsingen niet (helemaal) loopt conform afspraken en planning, kan en zal dit financiële gevolgen hebben voor zowel WAA als – in het verlengde hiervan – deelnemende gemeenten. Concreet is bij het opstellen van alle begrotingen vanaf 2015 uitgegaan van een groeiend opnamevermogen van Wsw-medewerkers door bedrijven in de regio tegen reële tarieven. Er is geen rekening gehouden met mogelijke negatieve arbeidsmarktontwikkelingen zoals een teruglopende vraag, toenemende werkloosheid en/of nieuwe concurrentie voor WAA zoals bijv. Wajongers.

Het Schap was tot medio 2017 resp. begin 2018 eigenaar van (onder-)gronden aan de Edisonstraat en van de Kwekerij. En ondanks dat zowel het complex aan de Edisonstraat te Venlo als de Kwekerij vervreemd zijn, kan er voor WAA t.a.v. milieuvervuilingen een staartverplichting uit voortvloeien. Dit omdat de wet- en regelgeving t.a.v. zgn. verborgen gebreken rondom dit thema jaarlijks groeit en vertaald wordt in regelgeving maar ook in (uitgestelde) aansprakelijkheid. Ondanks het feit dat WAA van mening is dat er momenteel geen sprake is van milieurisico's en/ of vervuiling van ondergronden c.a., in welke zin dan ook, die niet in beeld en opgelost resp. afgekocht zijn, is hier wel altijd een latent risico aanwezig.

Per 1 juli 2015 is de Wet Werk & Zekerheid (WWZ) ingegaan. Onderdeel van deze wet is de z.g. transitievergoeding bij onvrijwillig ontslag. Deze transitievergoeding kunnen zowel werknemers met een vast contract als werknemers met een tijdelijk contract ontvangen. Ook werknemers die aaneensluitend 2 jaar ziek zijn geweest en uitstromen richting WIA/IVA kunnen aansluitend hierop recht uitoefenen op deze transitievergoeding. Medio 2016 is door het Rijk aangegeven dat alle al betaalde en toekomstige transitievergoedingen voor de laatste categorie vanaf 2019 bij het UWV kunnen worden gedeclareerd. Echter; medio 2017 is men op dit standpunt teruggekomen en heeft men dit voorstel, in afwachting van een nieuw kabinet, controversieel verklaard. Begin 2018 is dit vraagstuk nog niet opgepakt door het nieuwe kabinet waardoor deze transitievergoedingen vooralsnog nog steeds voor risico en rekening van WAA resp. de gemeenten zijn. Het gaat veelal om grote bedragen per werknemer. Het betalen van deze vergoedingen in dit kader is en blijft voor WAA groep nv als ondernemer een groot risico en een risico dat moeilijk beheersbaar is.

1.2.2 Onderhoud kapitaalgoederen

WAA Venlo e.o. heeft behoudens grond geen andere kapitaalgoederen. Derhalve is er geen sprake van onderhoud van kapitaalgoederen.

1.2.3 Financiering

WAA kent conform de wet FIDO een treasurystatuut en geeft jaarlijks in een aparte paragraaf in de begroting een beschouwing van de rente en financieringsontwikkelingen zoals het Schap die verwacht. Uitgangspunt is hierbij dat er voldoende inzicht moet zijn in korte en langlopende financieringsrisico's van het Schap en op welke wijze het Schap deze risico's beheerst resp. beperkt. Indicatoren hiervoor zijn, naast het financieringsoverzicht, overzichten van leningenrisico's en renterisico's. Benchmarks hiervoor zijn de wettelijke criteria zoals die in de Wet FIDO zijn vastgelegd voor gemeenschappelijke regelingen.

Onderstaand zijn de kasgeldruimte en de renterisico's weergegeven. Deze overzichten zijn opgesteld volgens de voorschriften van de Wet FIDO. Uit beide overzichten blijkt dat het Schap in 2017 voldoet aan de hiervoor geldende normen.

Liquiditeitspositie in relatie tot de kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)

1^e kwartaal 2017

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Tekort(-) of overschot(+) vlottende middelen
ultimo januari	-1.129	3	-1.132
ultimo februari	-2.068	7	-2.075
ultimo maart	-3.347	2	-3.349
(4) Gemiddelde van (3)			-2.185
Stappen (5-9)	Variabelen		Bedragen
(5)	Kasgeldlimiet (KGL)		1.825
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de KGL		
(6b) = (4>5)	Overschrijding van de KGL		-360
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal 2017		22.262
(8)	Percentage regeling		8,20%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet		1.825

2^e kwartaal 2017

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Tekort(-) of overschot(+) vlottende middelen
ultimo april	-1.321	3	-1.324
ultimo mei	-1.592	5	-1.597
ultimo juni	-3.184	6	-3.190
(4) Gemiddelde van (3)			-2.037
Stappen (5-9)	Variabelen		Bedragen
(5)	Kasgeldlimiet (KGL)		1.825
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de KGL		
(6b) = (4>5)	Overschrijding van de KGL		-212
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal 2017		22.262
(8)	Percentage regeling		8,20%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet		1.825

3^e kwartaal 2017

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Tekort(-) of overschot(+) vlottende middelen
ultimo juli	2.020	9	2.011
ultimo augustus	807	1.139	-332
ultimo september	11	46	-35
(4) Gemiddelde van (3)			548
Stappen (5-9)	Variabelen		Bedragen
(5)	Kasgeldlimiet (KGL)		1.825
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de KGL		2.373
(6b) = (4>5)	Overschrijding van de KGL		
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal 2017		22.262
(8)	Percentage regeling		8,20%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet		1.825

4^e kwartaal 2017

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Tekort(-) of overschot(+) vlottende middelen
ultimo oktober	-633	3	-636
ultimo november	1.595	187	1.408
ultimo december	466	8	458
(4) Gemiddelde van (3)			410
Stappen (5-9)	Variabelen		Bedragen
(5)	Kasgeldlimiet (KGL)		1.825
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de KGL		2.235
(6b) = (4>5)	Overschrijding van de KGL		
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal 2017		22.262
(8)	Percentage regeling		8,20%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet		1.825

Volgens art. 2 Wet Fido, betreffende de Regeling Schatkistbankieren voor decentrale overheden, dienen overtollige geldmiddelen in de schatkist te worden aangehouden. Als overtollige geldmiddelen worden bedragen aangemerkt boven 0,75% van het begrotingstotaal, met een minimum van € 250.000. In 2017 heeft het Schap geen geldmiddelen boven dit minimum aangehouden.

1.2.4 Verbonden partijen

Het Schap is een Gemeenschappelijke Regeling die de Wsw uitvoert namens de hierin deelnemende gemeenten Beesel, Bergen en Venlo.

Het Schap is 100% eigenaar van WAA groep nv, gevestigd aan de Edisonstraat 8 te Venlo. WAA groep nv voert namens het Schap de Wsw uit op basis van een contract. Het huidige contract is verlengd en loopt tot en met 31 december 2018.

WAA groep nv heeft het jaar 2017 afgesloten met een overschot van € 100.000 (volgens voorlopige cijfers, omdat de jaarrekening 2017 nog niet definitief is opgemaakt). De totale exploitatie van de WAA groep nv (totaal baten en lasten) over 2017 bedraagt ongeveer € 57.000.000.

Overzicht van het eigen en vreemd vermogen WAA groep nv (volgens voorlopige cijfers):

	1-1-2017		31-12-2017	
	€ 1.000	%	€ 1.000	%
Eigen vermogen	10.681	52	10.800	54
Vreemd vermogen	9.737	48	9.200	46
Totaal vermogen	20.418	100	20.000	100

1.2.5 Grondbeleid

Het Schap kent geen apart grondbeleid. Alle gronden die WAA in eigendom heeft, zijn om niet in erfpacht gegeven aan de WAA groep nv en volledig ten dienste aan de bedrijfsvoering binnen WAA groep nv. Het Schap houdt de gronden in eigendom.

Eventuele andere bestemming en inzet resp. verkoop van de gronden is, in het licht van de veranderende koers van WAA, aan de orde en dit zal naar verwachting in 2018 in goed overleg tussen deelnemende gemeenten, Schap en WAA groep nv geschieden. Eventuele (boek)resultaten die hieruit voort kunnen vloeien, zijn vooralsnog PM. Na de verkopen in 2018 zal er vervolgens geen onroerend goed meer in eigendom zijn van het Schap.

1.2.6 Bedrijfsvoering

Het Schap voert als Gemeenschappelijke Regeling, voor en namens de deelnemende gemeenten, de verplichtingen uit die voortvloeien uit de Participatiewet, nl. het onderdeel Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) in de regio Venlo tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. Het Schap heeft de bedrijfsvoering hiervan overgedragen aan haar dochteronderneming WAA groep nv. Daarom is binnen het Schap sec geen sprake van bedrijfsvoering.

Investeringsbeleid

Zoals in 1.2.5 vermeld heeft het Schap in 2018 alle in haar bezit zijnde gronden verkocht, en heeft daarmee geen materiële activa meer. Wat betreft haar financiële vaste activa is het Schap voornemens om de 100%-deelneming in WAA groep nv in 2018 te vervreemden.

Organisatiestructuur en administratieve organisatie

Omdat het Schap de bedrijfsvoering aan haar dochteronderneming WAA groep nv heeft overgedragen is er een minimale organisatiestructuur (met zoals al vermeld een Algemeen bestuur en een Dagelijks bestuur) en administratieve organisatie. Dit zal veranderen als het Schap, zoals hierboven aangegeven, haar deelneming in WAA groep nv zal vervreemden. Momenteel is WAA samen met gemeente Venlo doende haar SW-activiteiten onder te brengen in een nieuw bedrijf, het z.g. WerkOntwikkelBedrijf.

Personeelsbeleid

Het Schap heeft in materiële zin geen personeel in dienst. Derhalve is een personeelsbeleid niet van toepassing. Dit zal in bovengenoemd nieuwe bedrijf wel toepasselijk zijn, maar het is nog te prematuur om de gevolgen hiervan te kunnen overzien.

Informatisering en automatisering

In 2017 heeft WAA voor haar gehele entiteit een nieuw ERP-systeem in gebruik genomen, nl. Microsoft Dynamics Navision. Tevens zijn stappen gezet om de geautomatiseerde omgeving verder voor te bereiden op en in te richten voor werken op afstand en flexibele werkplekken.

Kansen en bedreigingen

Een van de grootste bedreigingen voor het Schap is de krimp en de veroudering van de SW-bezetting. Hierdoor dient de organisatie mee te krimpen, waarbij tegen grenzen van economy of scale wordt aangelopen, hetgeen onevenredig hoge kosten met zich mee kan brengen. Deze krimp en haar negatieve gevolgen kan mogelijk worden opgevangen door het werken met andere doelgroepen van de Participatiewet. Dit zou voor WAA kansen kunnen bieden.

2. Jaarrekening 2017

2.1 Balans per 31 december

(x € 1.000)

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
Activa		
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
- Investerings met economisch nut		
- Overige investeringen met een economisch nut	119	864
	<u>119</u>	<u>864</u>
Financiële vaste activa		
- Kapitaalverstrekkingen		
- Deelnemingen	5.448	5.448
	<u>5.448</u>	<u>5.448</u>
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
- Vorderingen op openbare lichamen	2.161	3.980
- Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	381	213
	<u>2.542</u>	<u>4.193</u>
Liquide middelen	1.118	4
Totaal	<u><u>9.227</u></u>	<u><u>10.509</u></u>

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
Passiva		
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
- Algemene reserve	492	1.011
- Bestemmingsreserve	3.163	2.310
- Gerealiseerde resultaat	416	-519
	<u>4.071</u>	<u>2.802</u>
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
- Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	4.154	4.917
	<u>4.154</u>	<u>4.917</u>
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar		
- Overige schulden	58	2.749
	<u>58</u>	<u>2.749</u>
Overlopende passiva		
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	36	41
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	908	0
	<u>944</u>	<u>41</u>
Totaal	<u><u>9.227</u></u>	<u><u>10.509</u></u>
Bedrag aan borg- en garantstellingen	<u>0</u>	<u>0</u>

2.2 Overzicht van baten en lasten

	Primitieve begroting 2017	Gewijzigde begroting 2017	Realisatie 2017	Realisatie 2016
Rijkssubsidie Wsw	18.437	18.609	18.866	19.909
Bijdr. niet-deelnemende gemeenten	0	0	0	0
Incidentele baten	0	0	1.316	289
Totale baten	18.437	18.609	20.182	20.198
Administratiekosten	59	59	59	58
Overige uitvoerings- en plaatsingskosten	20.189	21.192	21.262	22.776
Personeelskosten bestuur	18	17	15	17
Rentekosten minus – opbrengsten	146	128	128	166
Kosten wachtlijst-beheer / indicatie	104	104	109	102
Frictiekosten bijdrage aan NV	547	662	433	289
Projectkosten bijdrage aan NV	30	30	30	30
Overige algemene kosten	125	70	60	35
Totale lasten	21.218	22.262	22.096	23.473
Exploitatieresultaat	-2.781	-3.653	-1.914	-3.275
Dekking concernresultaat:				
Gemeentelijke bijdragen Wsw	3.183	3.183	3.183	3.183
Gerealiseerde totaal baten en lasten	402	-470	1.269	-92
Onttrekkingen aan bestemmingsreserve	577	692	463	319
Toevoegingen aan bestemmingsreserve	-547	0	-1.316	-746
Gerealiseerde resultaat	432	222	416	-519

2.3 Toelichtingen

2.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

2.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2017

Materiële vaste activa

Een overzicht van de materiële vaste activa is onderstaand opgenomen. Het betreft uitsluitend activa met een economisch nut. Met de 100% dochterneming WAA groep nv is voor het gebruik van gronden en terreinen een eeuwigdurende erfpacht om niet overeengekomen onder going concern omstandigheden. Veranderingen in o.a. governance en/of uitvoeringsconstellatie binnen de totale WAA-organisatie kunnen een reden zijn dit te herzien.

	Gronden en Terreinen	Totaal
Boekwaarde per 1 januari	864	864
Investerings	0	0
Desinvesteringen	- 745	0
Afschrijvingen	0	0
Afwaarderingen	0	0
Boekwaarde per 31 december	119	864
	Gronden en Terreinen	Totaal
Cumulatieve afschrijvingen en overige waardeverminderingen per 31 december	0	0
Afschrijvingspercentages	0%	

Financiële vaste activa

	Kapitaal- verstrekkingen t.b.v. deelnemingen	Totaal
Boekwaarde per 1 januari	5.448	5.448
Investerings	0	0
Desinvesteringen	0	0
Afschrijvingen	0	0
Afwaarderingen	0	0
Boekwaarde per 31 december	5.448	5.448
Cumulatieve waardeverminderingen per 31 december	0	0

WAA Venlo e.o. heeft een 100%-belang in WAA groep nv te Venlo. Deze deelneming wordt gewaardeerd tegen historische kostprijs of lagere marktwaarde, mits de lagere marktwaarde naar verwachting structureel is. De totale historische kostprijs van de deelneming bedraagt € 5.448.000.

Per 31 december 2017 bedraagt de marktwaarde van de deelneming (gebaseerd op intrinsieke waarde resp. eigen vermogen) WAA groep nv € 10.800.000 (volgens voorlopige cijfers, want de jaarrekening 2017 van WAA groep nv is nog niet opgemaakt). WAA Venlo e.o. heeft geen garantieverklaring afgegeven voor WAA groep nv.

Voor wat betreft financiële instrumenten en financieringsmiddelen waar conform de wet FIDO de bepalingen t.a.v. schatkistbankieren van toepassing zijn, wordt verwezen naar de paragraaf Financiering.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Vorderingen op openbare lichamen:		
Deelnemende gemeenten	2.161	3.980
Overige vorderingen op openbare lichamen	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal vorderingen op openbare lichamen	2.161	3.980
Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	381	213
Totaal	<u>2.542</u>	<u>4.193</u>

De rekening-courant verhouding met niet-financiële instellingen betreft uitzettingen in rekening courant bij de 100% dochter WAA groep nv en 100% kleindochter Vindt bv.

Liquide middelen

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Banksaldi	1.118	4
Totaal	<u>1.118</u>	<u>4</u>

Van de liquide middelen is € 0 uitgezet in deposito. De banktegoeden zijn bij de BNG rentedragend in rekening-courant ondergebracht. Ten aanzien van de liquide middelen worden geen valutarisico's gelopen. De benutting van de ruimte voor schatkistbankieren (bedragen x € 1000)

Drempelbedrag	250			
Verslagjaar 2017	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	154	252	302	228
Ruimte onder het drempelbedrag	96	-	-	22
Overschrijding van het drempelbedrag	-	2	52	-

Voor wat betreft financiële instrumenten en financieringsmiddelen waar conform de wet FIDO de bepalingen t.a.v. schatkistbankieren van toepassing zijn, wordt verder verwezen naar de paragraaf Financiering.

Eigen vermogen

Algemene reserve

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Saldo per 1 januari	1.011	332
Toevoeging	0	0
Onttrekking	0	0
Afrondingsverschillen	0	- 1
Bestemming resultaat vorig boekjaar	<u>-519</u>	<u>680</u>
Saldo per 31 december	<u>492</u>	<u>1.011</u>

Bestemmingsreserve

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Saldo per 1 januari	2.310	1.883
Toevoegingen	1.316	746
Onttrekkingen:		
- vermindering ter dekking van frictiekosten	-433	-289
- vermindering ter dekking van afschrijvingskosten	<u>-30</u>	<u>-30</u>
Saldo per 31 december	<u>3.163</u>	<u>2.310</u>

De bestemmingsreserve is gevormd op basis van bestuursbesluiten. De bestemmingsreserve is enerzijds ter dekking van frictie -en ombouwkosten in het kader van de strategische turn around van WAA conform het strategische plan Samen Anders! vanaf 2014 en anderzijds ter dekking van afschrijvingskosten van in het verleden (t/m 2008) middels bestemmingsreserve gefinancierde activa. In 2017 is de boekwinst uit hoofde van de verkoop van onroerend goed ad € 1.316.000 toegevoegd voor reorganisatie- en frictiekosten in het kader van ombouw van de organisatie c.a. zoals aangegeven in het strategische beleidsplan "Samen Anders!". De onttrekkingen betreffen een door het Schap aan WAA groep nv betaalde vergoeding voor de feitelijke frictie- en/of afschrijvingskosten in enig jaar.

Gerealiseerde resultaat

	2017	2016
Saldo per 1 januari	-519	680
Toevoeging	416	-519
Onttrekking	519	-680
Saldo per 31 december	416	-519

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Het verloop van de onderhandse geldleningen is als volgt:

	%	Saldo per 01-01-2017	Nieuwe Leningen	Aflossingen	Saldo per 31-12-2017	Rentelast begrotingsjaar
BNG	5,12	567	0	113	454	28
BNG	3,45	1.350	0	150	1.200	44
BNG	1,92	3.000	0	500	2.500	56
Totaal		4.917	0	763	4.154	128

Alle geldleningen zijn verstrekt door binnenlandse banken en overige financiële instellingen. Het in 2018 af te lossen bedrag is € 763.000.

Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

	2017	2016
Rekening-courant verhouding met niet-financiële instellingen	12	2.505
Schulden aan openbare lichamen	46	244
Totaal	58	2.749

De schulden ultimo 2017 betreffen crediteuren. Ultimo 2016 betreft het een rentedragend rekening-courant tussen het Schap en haar 100% deelneming WAA groep nv en teveel betaalde gemeentelijke bijdragen over het boekjaar 2016 die in 2017 zijn verrekend.

Overlopende passiva

Dit betreft verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Tevens is hierin opgenomen de in december 2017 reeds in rekening gebrachte voorschotten Wsw subsidie voor januari 2018.

	2017	2016
Transitorische rente	31	37
Nog te betalen bedragen	5	4
Subtotaal	36	41
Vooruit ontvangen voorschotten 2018	908	0
Totaal	944	41

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Vanaf 1-1-2004 zijn de werknemers van het Schap, behoudens de bestuurssecretaris, werkzaam bij WAA groep nv. Alle hieruit voortvloeiende kosten zijn, conform een Aanwijzingsbesluit en een hieraan gekoppelde jaarlijks vast te stellen Uitvoeringsovereenkomst tussen het Schap en WAA groep nv, voor rekening van WAA groep nv. Het Schap is en blijft echter, als formeel werkgever, te allen tijde aansprakelijk voor het nakomen van alle verplichtingen voor zover deze voortvloeien uit deze arbeidsovereenkomsten. De Uitvoeringsovereenkomst is in 2017 met één jaar verlengd en heeft thans een looptijd t/m 2018.

2.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Begrotingsrechtmatigheid

Conform de Kadernota Rechtmatigheid 2017 wordt in de toelichting op de staat van baten en lasten een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de gerealiseerde baten en lasten gemaakt. De toets op begrotingsrechtmatigheid wordt op programmaniveau uitgevoerd. Gelet op het voordeel op de lasten t.o.v. de gewijzigde begroting 2017 van € 166.000 is sprake van begrotingsrechtmatigheid. Dit voordeel is als volgt opgebouwd:

	Realisatie 2017	Gewijzigde begroting 2017	Afwijking
Administratiekosten	59	59	0
Overige uitvoerings- en plaatsingskosten	21.262	21.192	70
Personeelskosten bestuur	15	17	-2
Rentekosten minus -opbrengsten	128	128	0
Kosten wachtlijst-beheer / indicatie	109	104	5
Frictiekosten bijdrage aan NV	433	662	-229
Projectkosten bijdrage aan NV	30	30	0
Overige algemene kosten	60	70	-10
Totaal	22.096	22.262	-166

Hierna worden de belangrijkste afwijkingen geanalyseerd.

Rijksvergoeding Wsw	Primitieve begroting 2017	Gewijzigde begroting 2017	Realisatie 2017	Realisatie 2016
Toegekende reguliere rijksvergoeding Wsw	18.437	18.609	18.671	19.711
Bij: Bonus Begeleid Werken	0	0	195	198
Af: korting rechtmatigheid	0	0		0
Totaal rijksbijdrage	18.437	18.609	18.866	19.909
Aantal SE incl. Begeleid werken	717,1	737,3	739,74	774,29
Toegekende rijksvergoeding per SE (x € 1)	25.711	25.240	25.240	25.457

De totale rijksvergoeding Wsw wordt bepaald door de omvang en realisatie van de taakstelling en het normbedrag per standardeenheid/arbeidsjaar. Omdat er vanaf 2015 geen instroom in de Wsw meer plaatsvindt is de realisatie in 2017 met 739,74 SE lager dan in 2016 maar, doordat de uitstroom in 2017 lager is dan verwacht, iets hoger dan begroot. De rijksbijdrage per SE in 2017 is gelijk aan begroot maar lager dan in 2016. De bezuiniging van het Rijk op de Rijksvergoeding Wsw die al vanaf 2013 structureel wordt doorgevoerd is evenals voorgaande jaren ook in 2017 weer van toepassing.

Evenals in voorgaande jaren is er ook voor 2017 naar verwachting geen sprake van kortingen op de rijksvergoeding i.v.m. het niet voldoen aan de rechtmatigheidseisen door WAA groep nv. Mogelijke kortingen uit dien hoofde zullen, conform de uitvoerings- en plaatsingsovereenkomst, worden verhaald op WAA groep nv en in mindering worden gebracht op de overige en uitvoerings- en plaatsingskosten.

Bijdragen niet-deelnemende gemeenten

De bijdragen van niet-deelnemende gemeenten zijn in 2016, evenals voorgaande jaren, nihil. Dit als gevolg van met ingang van 1-1-2013 gemaakte bestuurlijke afspraken tussen de deelnemende gemeenten resp. werkvoorzieningsschappen in de regio Noord-Limburg t.a.v. verrekening van exploitatiebijdragen voor zgn. plaatsingen van buiten-schapsgemeenten.

Incidentele baten

In 2017 is sprake van een eenmalige bate ad € 1.316.000 zijnde een gerealiseerde boekwinst op de verkoop van het onroerend goed aan de Edisonstraat te Venlo. Deze boekwinst is conform bestuursbesluit volledig toegevoegd aan de bestemmingsreserve frictiekosten t.b.v. financiering en dekking van toekomstige frictiekosten. In 2016 is een eenmalige subsidie ontvangen ad € 289.000 ter ondersteuning van Sw-organisaties om de transformatie richting nieuwe Participatiewet financieel te ondersteunen.

Overige uitvoerings- en plaatsingskosten

Dit betreft de vergoeding aan WAA groep nv voor het uitvoeren van de Wsw, conform de Uitvoerings- en plaatsingsovereenkomst 2017 tussen het Schap en WAA groep nv. De uitvoerings- en plaatsingskosten zijn hoger dan begroot omdat er in 2017 meer Wsw-arbeidsjaren zijn gerealiseerd dan begroot. Conform bestuurlijke afspraken was de uitvoerings- en plaatsingsbijdrage bijdrage per arbeidsjaar in 2017 gelijk aan hetgeen begroot was.

Personeelskosten bestuur

	Primitieve begroting 2017	Gewijzigde begroting 2017	Realisatie 2017	Realisatie 2016
Ingehuurd personeel	18	18	15	17
Totaal	18	18	15	17

In het kader van Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT) is WAA Venlo e.o. verplicht een overzicht te verstrekken van haar bestuurders en topfunctionarissen met de verstrekte beloningen in het lopende boekjaar:

Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking³ en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling:

Bedragen x €1	M. van den Broek
Functiegegevens	Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 – 31/12
Deeltijdfactor in fte	0,164
Gewezen topfunctionaris	nee
(Fictieve) dienstbetrekking	nee
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare kostenvergoedingen	€ 14.895,75
Beloningen betaalbaar op termijn	n.v.t.
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 14.895,75</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 29.828,80
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.
Totaal bezoldiging	€ 14.895,75
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.

Gegevens 2016	M. van den Broek
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01/01 – 31/12
Deeltijdfactor 2016 in fte	0,193
Beloning plus belastbare kostenvergoedingen	€ 16.625,00
Beloningen betaalbaar op termijn	n.v.t.
Totaal bezoldiging 2016	€ 16.625,00

Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder:

	J.C.W.A. Lamers
Functiegegevens	Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 – 31/12

	C.W.J.M. Roefs
Functiegegevens	Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 – 31/12

	J.J.L. Smolenaars
Functiegegevens	Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 – 31/12

Rentekosten minus – opbrengsten	Primitieve begroting 2017	Gewijzigde begroting 2017	Realisatie 2017	Realisatie 2016
Rentekosten leningen o/g	146	128	128	160
Rentekosten overige	0	0	0	6
Renteopbrengsten	0	0	0	0
Totaal	146	128	128	166

De rentekosten- minus opbrengsten zijn drie jaar op rij lager uitgevallen dan begroot i.v.m. aflossen van leningen. In 2016 is een hoogrentende lening vervroegd afgelost. De hieruit voortgekomen eenmalige boeterente is opgenomen onder de overige rentekosten.

Kosten wachtlijstbeheer/indicatie

Dit betreft de vergoeding aan WAA groep nv voor het uitvoeren van het wachtlijstbeheer en de indicatie van de Wsw, conform de Uitvoerings- en plaatsingsovereenkomst tussen het Schap en WAA groep nv. In 2017 is sprake van een begrotingsoverschrijding van € 5.000 a.g.v. externe advieskosten voor good governance.

Frictiekosten bijdrage aan NV

Dit betreft frictie- en ombouwkosten van WAA groep nv op basis van "Samen Anders!" vanaf oktober 2015 die, op basis van bestuursbesluiten, gedekt worden uit hiervoor gereserveerde middelen in de bestemmingsreserve. Voor een specificatie verwijzen wij naar de toelichting op de balans.

Projectkosten bijdrage aan NV

Dit betreft door het Schap aan WAA groep nv vergoede afschrijvingskosten voor investeringen t/m 2014. Deze worden op basis van bestuursbesluiten, gedekt uit hiervoor gereserveerde middelen in de bestemmingsreserve.

Overige algemene kosten

	Primitieve begroting 2017	Gewijzigde begroting 2017	Realisatie 2017	Realisatie 2016
Kosten modernisering Wsw	20	5	3	4
Externe accountantskosten	10	10	22	10
Kosten t.b.v. interne controle	35	35	35	35
Onvoorzien	50	20	0	0
Dotatie/vrijval voorziening oninbare vorderingen	0	0	0	-14
Overige	10	0	0	0
Totaal	125	70	60	35

De overige algemene kosten betreft voornamelijk zowel interne als externe controlekosten. Ten opzichte van 2016 en de begroting zijn m.n. de externe controlekosten in 2017 hoger als gevolg van aanpassingen met terugwerkende kracht vanaf 2016, zowel in tarifiering (a.g.v. indexatie) als hogere ureninzet door de externe accountant voor de controleopdracht. Dit laatste is een direct gevolg van een forse aanscherping door de AFM van regelgeving en verslaggeving bij wettelijke controles voor accountants.

Gemeentelijke bijdragen

	Primitieve begroting 2017	Gewijzigde begroting 2017	Realisatie 2017	Realisatie 2016
Gemeentelijke bijdrage i.v.m.:				
• dekking regulier exploitatietekort	2.455	2.455	2.455	2.437
• frictiebijdrage	728	728	728	746
Totaal gemeentelijke bijdrage Wsw	3.183	3.183	3.183	3.183
Aantal SE incl. Begeleid werken	717,1	737,3	739,74	774,29
Gemeentelijke bijdrage per SE (x € 1)	4.439	4.317	4.303	4.111

2.3.4 Overige gegevens

2.3.4.1 Gebeurtenissen na balansdatum

Alle na balansdatum bekend geworden feiten en omstandigheden die relevant zijn in het kader van deze jaarrekening, zijn – indien van toepassing – in deze jaarrekening verwerkt.

3. Bijlagen

3.1 Sisa

 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties			Werkvoorzieningschap Aanvullende Arbeid Venlo e.o. Edisonstraat 8 5928 PG Venlo		
Bijlage verantwoordingsinformatie 2017 naar analogie van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking Sisa					
SZW	G1B	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_deel openbaar lichaam 2017 Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G1B/01</i>	Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in (jaar T), uitgedrukt in arbeidsjaren <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G1B/03</i>	Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in (jaar T), uitgedrukt in arbeidsjaren <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G1B/04</i>
			1 0889 Beesel	63,08	5,67
			2 0893 Bergen (L.)	93,22	4,53
			3 0983 Venlo	583,44	42,40
			4		

3.2 Kengetallen

	2017	2016	2015	2014	2013
Aantal Wsw-ers in SE (gemiddeld):					
Werkelijk	739,74	774,29	818,6	850,6	822,7
Waarvan aandeel niet-deelnemende gemeenten	0,0	23,74	21,6	21,0	22,0
Resteert aantal deelnemende gemeenten	739,74	750,55	797,0	829,6	800,7
Taakstelling deelnemende gemeenten	741,68	756,67	n.v.t.	830,2	800,5
Rijkssubsidie regulier per SE	25.240	25.457	26.241	26.126	26.102
Uitvoerings- en plaatsingskosten per SE	28.742	29.415	27.784	28.338	28.144
Dekkingsgraad rijkssubsidie : uitvoerings- en plaatsingskosten per SE	0,88	0,87	0,94	0,92	0,92
Aantal geplaatste fte:					
Beginstand	739,4	777,9	827,2	803,1	795,6
Bij: instroom (vanaf 2015 sec a.g.v. verhuizingen en wijzigingen handicapcode)	4,1	8,0	4,5	83,2	67,8
Af: uitstroom naar reguliere arbeid	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Af: uitstroom overige	35,5	46,5	53,8	59,1	-60,3
Eindstand	708,0	739,4	777,9	827,2	803,1
Ziekteverzuim Wsw	16,2%	17,0%	17,5%	15,7%	15,1%

3.3 Overzicht verdeling reguliere gemeentelijke bijdragen 2017

De gemeentelijke bijdragen worden berekend op basis van de verdeling zoals bepaald door Algemeen Bestuur, d.w.z. voor 25% o.b.v. het aantal inwoners en voor 75% o.b.v. het aantal fulltime equivalenten met een Wsw-dienstbetrekking (fte).

Onderstaand de gemeentelijke bijdragen 2017:

Gemeente	Inwonerdeel	Fte-deel	Bonusdeel	Totaal
Beesel	58.397,30	145.231,70		203.629,00
Bergen	57.068,41	209.540,53		266.608,94
Venlo	692.819,69	2.065.320,37	- 45.378,00	2.712.762,06
TOTAAL	808.285,40	2.420.092,60	- 45.378,00	3.183.000,00

In 2017 (evenals voorgaande jaren) bedraagt de bonus resp. korting op de gemeentelijke bijdrage voor die gemeente die meer dan gemiddeld omzet voor Wsw-activiteiten bij WAA onderbrengt in totaal € 45.378.

In 2016 én 2017 is op basis van aanvullende bestuurlijke afspraken medio 2016 een herverdeling tussen de deelnemende gemeenten van de totale gemeentelijke bijdragen van jaarlijks € 1.000.000 van toepassing. Deze herverdeling is voor 2017 in bovenstaande inwoner- en Fte-deel verwerkt.

3.4 Voorstel resultaatbestemming

Zoals in 1.2.4 is vermeld zullen eventuele toekomstige positieve exploitatiesaldi worden toegevoegd aan het vrij beschikbare eigen vermogen van de entiteit WAA in de vorm van algemene reserves en als weerstandvermogen worden gereserveerd. Conform dit uitgangspunt wordt voorgesteld het overschot (na bijdragen van de deelnemende gemeenten en de bestemmingsreserve) over 2017 ad € 416.000 toe te voegen aan de algemene reserve.

Na verwerking van de resultaatbestemming 2017 van het Schap en WAA groep nv is de algemene reserve van het Schap € 908.000 en van WAA groep nv (volgens voorlopige cijfers) € 5.350.000. Het totaal beschikbare weerstandsvermogen per ultimo 2017 voor de hele entiteit WAA bedraagt dan (volgens voorlopige cijfers) € 6.258.000.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het Algemeen Bestuur van Werkvoorzieningsschap Aanvullende Arbeid Venlo e.o.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 (hoofdstuk 2 van de jaarstukken) van Werkvoorzieningsschap Aanvullende Arbeid e.o. te Venlo gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening (hoofdstuk 2 van de jaarstukken) een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva van de Werkvoorzieningsschap Aanvullende Arbeid Venlo e.o. op 31 december 2017 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- De balans per 31 december 2017.
- Het overzicht van baten en lasten over 2017.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 22 november 2016 en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van Werkvoorzieningsschap Aanvullende Arbeid Venlo e.o. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 234.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado en het algemene bestuursbesluit op datum 22 november 2016.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals in het Controleprotocol WNT 2017.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 234.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor de gemeenschappelijke regeling van toepassing zijnde vereisten in de Gemeentewet en aan de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 22 november 2016, het Controleprotocol WNT 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Maastricht Airport, 15 juni 2018

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. P.G.J.M. Jussen RA